

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Közös agrárpolitika

Dacian Cioloş európai biztos uniós mezőgazdasági reformmal kapcsolatos javaslatainak feltételes támogatása

Az EU Közös Agrárpolitikája (KAP) fennállásának 50. évében az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) érdeklődéssel fogadta az Európai Bizottság jogalkotási javaslatait, és tudomásul vette, hogy azok figyelembe vették a korábbi véleményeiben megfogalmazott néhány – ha nem is az összes – ajánlását. Legfontosabb ajánlásként az EGSZB ismételten leszögezte, hogy a jövőbeli KAP hajtóerejének az élelmiszer-önellátás és a fenntarthatóság elvére épülő, a gazdálkodók és a fogyasztók valódi igényeire reagáló európai mezőgazdasági modell megóvása iránti eltökéltséget kell tekinteni.

Az EGSZB szerint az európai mezőgazdasági modell nem működhet a világpiaci árszínvonal és feltételek mellett, és nem lehet költségmentes. Az Európa és a mezőgazdasági termelők közötti új partnerség kialakítására irányuló európai bizottsági erőfeszítésekre reagálva az EGSZB úgy véli, hogy bár a javaslatok megfelelő helyekre teszik a hangsúlyt, számos területen így is jelentős kiigazításra szorulnak.

Az Európai Bizottság által előterjesztett új reformelképzelések egyik pozitív aspektusa a gazdáknak kifizetett támogatások mértéke tekintetében az egyes tagállamok között fennálló különbségek megszüntetésére tett erőfeszítés. A pénzügyi források tagállamok közötti újraelosztása szempontjából a jövőbeli KAP fő vonásainak a kiegyensúlyozottnak, az igazságosnak és a gyakorlatiasnak kell lennie, szem előtt tartva, hogy az EU mezőgazdasága igen sokrétű és változatos.

A KAP kizöldítése

A tagállamok a vidékfejlesztési politikájuk megerősítése érdekében opcionális lehetőséget kapnak arra, hogy a vidékfejlesztési keretükbe (II. pillér) a közvetlen kifizetési keretből (I. pillér) csoportosítsanak át összegeket. Ugyanakkor azoknak a tagállamoknak, ahol a közvetlen támogatás szintje alacsonyabb az európai átlag 90%-ánál, meg kell engedni, hogy a vidékfejlesztési keretből a közvetlen kifizetési keretbe csoportosítsanak át összegeket. Az ilyen döntéseket – bizonyos határokon belül – egyszerűen kell meghozni, a rendelet alkalmazásának teljes időszakára. Az EGSZB emellett

szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság 5%-ról emelje 10%-ra a II. pillérből az I. pillérbe való átcsoportosítás rugalmasságát.

Az I. pillérben szereplő „kizöldítési elem” arra szolgál, hogy erősebb és jobban látható kapcsolatot teremtsen a közvetlen kifizetések és a gazdálkodás által megtermelt környezeti közjavak között. A biodiverzitás megőrzése kulcsfontosságú feladat, amely nemcsak etikai és morális kötelezettséget jelent, hanem hosszú távon stratégiai jelentőséggel is bír. A gyorsabb és hatékonyabb fellépés szükségességét elegendő gazdasági érv is alátámasztja.

Másrészről a II. pillérnek tükröznie kell, hogy az Unió déli és földközi-tengeri régióiban milyen nagy probléma az aszály, a talajerózió és az elsivatagosodás, ezért az EGSZB külön intézkedés kidolgozását javasolja e kérdés kezelésére. Egyúttal figyelembe kell azonban venni azokat a többletköltségeket is, amelyek az északi tagállamokban a mezőgazdasági területek vízmentesítésével kapcsolatban jelentkeznek.

A piaci környezet

Az EGSZB emlékezteti az Európai Bizottságot, a Parlamentet és a Tanácsot, hogy az utóbbi években tapasztalt szélsőséges áringadozások azt jelzik, hogy hatékonyabb piackezelési eszközökre van szükség. Emellett a kereslet és a kínálat jobb összehangolására, illetve a piaci erőegyensúlynak az élelmiszer-ellátási lánc mentén történő visszaállítására szólít fel. A Szerződés értelmében a KAP egyik célja a piac stabilizálása. Fontos, hogy stabilak legyenek a piacok. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy az erős áringadozások elkerülése végett sokkal ambiciózusabb piaci eszköztárra lenne szükség.

Mivel a 27 tagú EU-ban mindössze 15 üzletlánc uralja már az élelmiszerpiac 77%-át, erőfeszítéseket kell tenni a kereskedelmi kínálatnak a piaci erőviszonyokkal szembeni kiegyensúlyozása érdekében. Meg kellene vizsgálni, elegendő-e a versenyjog a piaci erőfölény kialakulásának megelőzésére és a kétes szerződési gyakorlatok megakadályozására.

A jobb piaci hozam érdekében feltétlenül meg kell erősíteni a gazdák és a termelői szervezetek pozícióját az élelmiszerellátási láncban. Az EGSZB üdvözli, hogy a termelői szervezeteknek, ezek szövetségeinek és ágazati szervezeteinek elismerését szélesebb termékkörre bővítik ki. Rendkívül fontos az is, hogy az uniós versenyszabályokat kiigazítsák annak érdekében, hogy a termelői szervezetek és szövetkezetek megerősíthessék piaci pozíciójukat. A mezőgazdasági termelők termelési láncokon belüli tárgyalási pozícióinak erősítése érdekében az EGSZB véleménye szerint meg kell teremteni a feltételeket a közvetlenül a mezőgazdasági termelők által kezelt, rövid ellátási láncok kialakításához.

Az EGSZB szerint a KAP-nak kiemelten támogatnia kell a fogyasztókkal való szövetségek létrehozását, az egész értékláncre, illetve életciklusra kiterjedő, részletes tájékoztatást nyújtva az egyes élelmiszerek előállításáról. A nyomonkövethetőségnek átláthatónak kell lennie a fogyasztó számára, ez utóbbi lehet ugyanis a fenntarthatóbb, környezetbarát és jobb munkahelyeket teremtő európai agrárium egyik legfőbb szövetsége.
